

Suntažnieks

SUNTAŽU PAGASTA LAIKRAKSTS

Nr. 04 (264)

Ceturtdiena, 2016. gada 28. aprīlis

Marija Ivanova

*Dzīve mums visiem ir viena
Mirklis ir likteņa svērts.
Tāpēc es dzīvošu tā, lai ik diena
Ir tā, kuras dēļ bija dzīvot vērts.*

(G.Račs)

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Par Latvijas valsts karoga lietošanu
- Gada ienākumu deklarācija
- Skolotāja Marija Ivanova
- Skolas ziņas
- Pavasaris + māksla kultūras namā
- Ne silts, ne auksts

- Lielā talka
- Līnis murdā

- Jaunākās grāmatas Suntažu pagasta bibliotēkā
- Suntažu mācītājs Johans Jakobs Harders
- Kultūras namā maijā

REDAKTORA SLEJA

Gatavojot šo avīzes numuru, pārdomas raisīja skolotājas Marijas Ivanovas dzīvesstāsts. Deviņdesmit gadu – bagātīgs mūža gājums, raibi notikumi, gaišas un arī skumjas atmiņas, milzīga pieredze skolotājas darbā un skaistajā jubilejas reizē – pateicība liktenim, līdzilvēkiem un ģimenei.

Ikviena no mums savās ikdienas gaitās sastop šos cilvēkus, kam mūža gājums un dzīves pieredze mērāma daudzos gadu desmitos. Kāda ir mūsu satikšanās? Vai steigā pamanām, ka kādam vajadzīga mūsu palīdzība? Vai spējam ieciefīgi uzklaušīt dotos padomus, lai gan šķiet, ka paši visu zinām labāk? Vai vispār spējam saprast, cik milzīgas laikmeta pārmaiņas un notikumus šie cilvēki ir izdzīvojuši? Atšķirība starp mūsu un mūsu vecmāmiņu ikdienu un jaunības laikiem ir neizmērāma, bet ticu, ka ir vērts atrast brīdi, lai ieklausītos atmiņās, ieteikumos un vienkārši pabūtu kopā. To, ka mums kāda pietrūkst, mēs diemžēl bieži vien saprotam tikai tad, kad šī cilvēka vairs nav mums līdzās. Tāpēc, šajā saulainajā pavasara noskaņā aicinu Tevi, avīzes lasītāj – palūkojies sev apkārt – varbūt Tava palīdzība un laiks ir nepieciešams kādam tuviniekam, draugam vai kaimiņam, kurš ilgojās tikt uzklaušīts, saprasts un kaut uz brīdi būt noderīgs. Būsim ieciefīgi pret vecāka gadagājuma cilvēkiem savās darba vietās, veikalos rindās un ikdienas gaitās, jo neviens no mums nevar paredzēt, kādi būsim mēs paši, kad beidzot dosimies pelnītā atpūtā un ar saviem padomiem un dzīves pieredzi vēlēsimies šo pasauli padarīt labāku un mums saprotamāku!

Agnese

PAR LATVIJAS VALSTS KAROGA LIETOŠANU

Kā jau katru gadu, arī šogad Ogres novada pašvaldības Sabiedrisko attiecību nodaļa ir sagatavojusi informāciju par Latvijas valsts karoga lietošanu. Pēdējo trīs gadu laikā Latvijas Republikas Saeima nav veikusi grozījumus Latvijas valsts karoga likumā, tāpat nav mainījusies Latvijas valsts karoga lietošanas kārtība.

Valsts karogam pastāvīgi jāatrodas pie pašvaldības domes ēkas un izglītības iestāžu ēkām – to nosaka likuma 5. pants. Latvijas valsts karogu var pastāvīgi novietot arī pie citām ēkām, garantējot tam pienācīgu cieņu.

Svētku, atceres un atzīmējamās dienās, kurās Latvijas valsts karogs jānovieto pie iestāžu, organizāciju un dzīvojamām ēkām, noteiktas likuma 7. pantā, un tās ir:

- 1. maijs – Darba svētki;
  - 4. maijs – Latvijas Republikas Neatkarības deklarācijas pasludināšanas diena;
  - 21. augusts – Konstitucionālā likuma "Par Latvijas Republikas valstisko statusu" pieņemšanas diena;
  - 11. novembris – Lāčplēša diena;
  - 18. novembris – Latvijas Republikas proklamēšanas diena.
- Sēru noformējumā Latvijas valsts karogs pie iestāžu, organizāciju un dzīvojamām ēkām jāizkar:
- 25. martā – komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienā;
  - 14. jūnijā – komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienā;
  - 17. jūnijā – Latvijas Republikas okupācijas dienā;
  - 4. jūlijā – ebreju tautas genocīda upuru piemiņas dienā;
  - decembra pirmajā svētdienā (2016. gadā šī diena ir 4. decembris) – pret latviešu tautu vērstā totalitārā komunistiskā režīma genocīdu upuru piemiņas dienā.

Ministru kabinets vai pašvaldība (tās administratīvajā teritorijā) var noteikt arī citus gadījumus, kad lietojams Latvijas valsts karogs.

Latvijas valsts karogu var lietot tautas, reliģiskajos un ģimenes svētkos, atceres dienās un citos gadījumos, garantējot tam pienācīgu cieņu.

Latvijas valsts karogu aizliegts lietot:

- pie ēkām, kas atrodas avārijas stāvoklī;

- pie ēkām, kuru fasāde tiek remontēta;
- citās nepiemērotās vietās un apstākļos.

Aizliegts lietot bojātu, izbalējušu, netīru vai citādi nepiemērotu Latvijas valsts karogu.

Valsts karoga lietošanas kārtību nosaka Lietojot Latvijas valsts karogu, jāievēro Ministru kabineta 27.04.2010. noteikumi Nr. 405 "Latvijas valsts karoga likuma piemērošanas noteikumi", un prasības, lietojot valsts karogu, prasības ir šādas:

- ja karogu lieto pie ēkas fasādes, to visā platumā (vertikālo malu) piestiprina pie karoga kāta, kas ievietots īpašā pie ēkas fasādes piestiprinātā karoga turētājā tā, lai karoga apakšējais stūris atrastos ne zemāk par 2,5 metriem no zemes;
- ja karogu lieto karoga mastā, karoga augšējo malu nostiprina mastā ne zemāk par 6 metriem no zemes tā, lai karoga apakšējais stūris atrastos ne zemāk par 2,5 metriem no zemes.

Lietojot Latvijas valsts karogu sēru noformējumā, jāievēro šādas prasības:

- virs karoga pie kāta piestiprina melnu lenti, kuras platums ir 1/20 no karoga platumā un garums atbilst karoga platumam;
- mastā uzvilktu Latvijas valsts karogu nolaiž pusmastā bez sēru lentes.
- ja Latvijas valsts karogu lieto kopā ar citiem karogiem, sēru noformējumā lieto tikai Latvijas valsts karogu.

Vietās, kur Latvijas valsts karogs netiek lietots pastāvīgi, to paceļ ne vēlāk kā plkst. 9.00 un nolaiž ne agrāk kā plkst. 21.00 vai paceļ tad, kad sākušies svētki, svinības, sēru vai cita ceremonija, un nolaiž, kad minētie pasākumi beigušies.

Vairāki ogrieņi ir vērsušies ar jautājumu par Latvijas valsts karoga vimpeli un tā lietošanas kārtību. Latvijas valsts karoga likuma 18.pants nosaka, ka Latvijas valsts karoga vimpelis ir trapecveida auduma lente Latvijas valsts karoga krāsās un krāsu proporcijās, ka Latvijas valsts karoga vimpelim ir tāda pati tiesiskā aizsardzība kā Latvijas valsts karogam.

Jāatgādina, ka saskaņā ar likumu Latvijas valsts karoga vimpel-

1. cien. 2016./17. mācību gada pirmklasnieku vecāki!
Aicinām uz vecāku sapulci 17. maijā plkst. 18.00 Suntažu vidusskolas pils zālē. Tikšanās ar 1. klases audzinātāju.

Skolas administrācija

PAR LATVIJAS VALSTS KAROGA LIETOŠANU

li nelieto karoga kātā pie ēkas fasādes – tas tiek pacelts karoga mastā. Jāatceras, ka Latvijas valsts karoga vimpeli lieto, garantējot tam pienācīgu cieņu, ka Latvijas valsts karoga vimpelis neaizstāj Latvijas valsts karogu.

Ik gadu februārī vairāki iedzīvotāji vērsas ar jautājumiem, vai Lietuvas valsts atjaunošanas dienā un Igaunijas Republikas neatkarības dienā pie mājām jāpaceļ Latvijas valsts karogs. Latvijas valsts karoga likuma 8. pants

nosaka, ka līdzās Latvijas valsts karogam Rīgas pils Svētā gara tornī, pie Latvijas Valsts prezidenta rezidences, Saeimas galvenās ēkas un Ministru kabineta ēkas Lietuvas valsts atjaunošanas dienā 16. februārī novieto Lietuvas nacionālo karogu un Igaunijas Republikas neatkarības dienā 24. februārī – Igaunijas karogu. Karoga pacelšanu pie dzīvojamām mājām, iestāžu un organizāciju ēkām šajos datumos likums nenosaka. **Informācija no www.ogresnovads.lv**

GADA IENĀKUMU DEKLARĀCIJA

Valsts ieņēmumu dienests (VID) atgādina, ka no 2016.gada 1.marta līdz 2016.gada 1.jūnijam iespējams iesniegt gada ienākumu deklarāciju gan tiem nodokļu maksātājiem, kam tas jādara obligāti, gan tiem, kuri to vēlas darīt brīvprātīgi, lai saņemtu pārmaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli par attaisnotajiem izdevumiem.

VID aicina ikvienu nodokļu maksātāju iesniegt deklarāciju elektroniski, izmantojot elektroniskās deklarēšanas sistēmu (EDS), jo tas ir ērtāk, ātrāk un vienkāršāk. Lai kļūtu par EDS lietotāju, nav jāslēdz arī līgums ar VID, bet ikviens var pieslēgties un lietot EDS, izmantojot savas internetbankas lietotājvārdu un paroli, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes izsniegto eID viedkarti vai VAS "Latvijas Valsts radio un televīzijas centra" izsniegto elektronisko paraksta viedkarti (e-parakstu).

VID vērs uzmanību uz to, ka šogad gada ienākumu deklarāciju gan elektroniski, gan papīra formātā iespējams iesniegt ne tikai VID klientu apkalpošanas centros (neatkarīgi no deklarētās dzīvesvietas), bet arī 66 Valsts un pašvaldības vienotajos klientu apkalpošanas centros visā Latvijā. Informācija par vienoto klientu apkalpošanas centru adresēm un darba laikiem pieejama portāla "www.latvija.lv" sadaļā "Vienotie klientu apkalpošanas centri".

Iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, nodokļu maksātājs var atgūt pārmaksāto nodokli par attaisnotajiem izdevumiem ārstniecībai un izglītībai. Attaisnoto izdevumu summu nosaka Ministru kabinets, no 2016.gada tā ir 215 eiro. No šādas summas, iesniedzot deklarāciju, kā pārmaksāto nodokli var atgūt 23% (iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes apmērs), tas ir, 49,45 eiro. Ar 2015.gada 30. aprīļa grozījumiem likumā papildus jau esošajiem attaisnotajiem izdevumiem par medicīnas pakalpojumiem un izdevumiem, kas saistīti ar izglītības un specialitātes

iegūšanu, pirms ienākuma aplikšanas ar nodokli no gada aplikamo ienākumu apjoma iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājam būs tiesības atskaitīt arī izdevumus par interešu izglītības programmu apgūšanu bērniem. Šos izdevumus varēs iekļaut gada ienākumu deklarācijā par 2016.gadu, iesniegt 2017.gadā un atgūt pārmaksāto nodokli IIN likmes apmērā. Lai varētu deklarēt attaisnotos izdevumus, tiem jābūt apliecinātiem ar maksājuma dokumentiem.

Fiziskā persona, kura gada ienākumu deklarāciju iesniedz VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmā, skenētos attaisnoto izdevumu apliecinātos dokumentus pievieno elektroniski iesniedzamajai gada ienākumu deklarācijai izvēlētajā faila formātā.

2016.gada laikā pārmaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli var pieprasīt par 2015., 2014. un 2013. gadu.

VID aicina iedzīvotājus arī izmantot speciāli izstrādātos jaunus vizuālos palīgmateriālus par pieslēgšanos EDS un Gada ienākumu deklarācijas aizpildīšanu un iesniegšanu elektroniski. Tie pieejami vairākās sadaļās VID mājaslapā – gan pie informācijas par Gada ienākumu deklarācijas iesniegšanu, gan sadaļā par VID elektroniskās deklarēšanas sistēmu. Šajā vizuālajā materiālā VID Elektroniskās sistēmas lietotājiem vienkāršotā veidā "soli pa solim" tiek skaidrotas veicamās darbības, lai pareizi pieslēgtos EDS un veiksmīgi aizpildītu un iesniegtu Gada ienākumu deklarāciju.

Plašāka informācija pieejama VID mājaslapā sadaļā „Gada ienākumu deklarācija”. Jautājumu un neskaidrību gadījumā aicinām iedzīvotājus zvanīt uz VID Nodokļu un muitas informatīvo tālruni 67120000, konsultēties ikvienā VID klientu apkalpošanas centrā vai Valsts un pašvaldības vienotajos klientu apkalpošanas centros, uzdot savu jautājumu rakstiski VID mājaslapā „Uzdot jautājumu VID” vai arī VID EDS.

••••• Paziņojums kaķu un suņu īpašniekiem.

Likuma 59. panta 14. punkts paredz, ka vakcināciju pret trakumsērgu praktizējošs veterinārārsts izdara saskaņā ar vakcīnas ražotāja veterināro zāļu lietošanas instrukcijā noteikto kārtību.

Tā kā ik gadu lietoju Biocan R vakcīnu pret trakumsērgu, tad vakcinācijas shēma ir šāda:

- Dzīvnieki, kas pirmo reizi vakcinēti vecumā no 3-12 mēnešiem, ir jārevakcinē vienu gadu pēc pirmās vakcinācijas veikšanas. Revakcinācija, kas veikta vienu gadu pēc pirmās vakcinācijas, aizsargās dzīvniekus pret trakumsērgu vismaz divus gadus.

- Dzīvnieki, kas līdz šim vakcinēti ik gadu, šogad var ikgadējo poti izlaist (izņemot tos, kuriem pagājušo gadu bijusi pirmā pote).

- Dzīvnieki, kuri vakcinēti ar komplekso poti (pret mēri, infekciozo hepatītu, infekciozo laringotraheītu, parvovīrusa infekciju, parainfluenzi un leptospirozi), tiek pakļauti ikgadējai vakcinācijai.

Katrs saimnieks izvērtē, vai viņa dzīvniekam šogad ir vajadzīga pote vai nē, tāpēc es pie jums braukšu tikai pēc jūsu uzaicinājuma. Vizīti lūdzu pieteikt līdz 11.maijam, lai 12.maijā varu visus pieteiktos pacientus apmeklēt.

Izmaksas: vakcinācija pret trakumsērgu EUR 5,00; vakcinācijas apliecības izdošana EUR 2,00; kompleksā pote suņiem, kaķiem EUR 15,00; čipa ievadīšana un reģistrācija Datu centrā EUR 25,00. Neskaidrību gadījumā un vizītes pieteikšana pa tālruni **26466339**.

Veterinārārste Ilona Gisiča.

SKOLOTĀJA MARIJA IVANOVA

**Labs vārds
pie laba darba vada.
Labs darbs
ir labam vārdam rada.
Un cilvēks labs,
kas labu dara,
Ir saules stars,
no Dieva gara.**

(Dz.Rinkule – Zemzare)

Aprīlī skaistajā deviņdesmit gadu jubilejā radi un draugi godināja suntažnieci, ilggadēju skolotāju Mariju Ivanovu. Dzīves līkloči Mariju Ivanovu un viņas ģimeni veduši pa dažādiem ceļiem, piedzīvoti raibi notikumi un, kā jau tas dzīvē notiek, arī lielas sirds sāpes, bet šodien Marija ir pateicīga liktenim par bagātīgo mūža gājumu un doto iespēju 45 gadus pavadīt tik skaistā vietā kā Suntaži. Marijas Ivanovas dzīvesgājumu uzklaušija viņas mazmeita Vija.

Piedzīmu tālajā 1926.gada 14. aprīlī Krievijā Pleskavas apkaimē turīgā zemnieku ģimenē. Vecākiem biju pirmais, ļoti ilgi gaidīts bērns, tāpēc biju lutināta un ļoti mīlēta. Pēc pusotra gada piedzima otrs bērns – māsa Antonija. Agro bērniību pavadījām laimīgi, jautri un nepiespiesti.

1932. gadā mūsu ģimenes miers tika izjaukts. Valstī sākās nemieri un kolektivizācijas rezultātā mums tika atņemti visi īpašumi – māja, lopi, zeme. Tas bija liels trieciens. Tētim, meklējot drošāku vietu, nācās mukt uz Karēliju, bet mēs ar mammu un māsu pārcēlāmies dzīvot uz blakus ciematu.

Man bija pienācis skolas laiks. SanktPēterburgā dzīvojošā krustmāte mani paņēma dzīvot pie sevis un pirmās 2 klases es mācījos tur. Skolā iet man ļoti patika, es biju uzcītīga skolniece.

Pēc 2 gadiem mūsu ģimene atkal apvienojās, tētis atgriezās un mēs pārcēlāmies dzīvot uz pilsētiņu Staraja Rusa. Tā bija mierīga pilsēta starp Maskavu un S-Pēterburgu. Vecāki strādāja finiera rūpnīcā, bet mēs ar māsu gājām skolā. Joprojām biju teicamniece, ļoti apzinīga un centīga. Mani mīļākie priekšmeti bija vācu valoda un krievu literatūra. Vācu valodas zināšanas vēlāk man ļoti noderēja.

Vecāki bija ļoti Dievticīgi un neļāva mums stāties pioneros, kaut arī mums ar māsu pusaudžu gados to ļoti gribējās, tur bija interesanti, dažādi pasākumi un aktivitātes. 1941. gadā karš sasniedza mūsu pilsētu, tā tika pilnībā iznīcināta. Pilsētā ienāca Vācu karaspēks. Mēs atgriezāmies dzimtajā ciemā. Manas vācu valodas zināšanu dēļ, mēs iedraudzējāmies ar vāciešiem un man piedāvāja strādāt pagastā par rakstvedi. Kad šajā miestā iebruka krievu partizāni, mums nācās mukt un slēpties ierakumos.

Šie gadi pagāja ļoti trauksmaini. Vairākas reizes bijām tuvu nāvei – blakus ierakumos sprāga bumbas un gāja bojā ģimenes, mūsu mājas tika aizdedzinātas, mēs tai brīdī slēpāmies pagrabā un piedzīvojām daudz citu bīstamu situāciju. Bet mēs - visa mūsu ģimene - izdzīvojām, pateicoties lūgšanām un ticībai Dievam!

1943. gadā Vācu karaspēkam virzoties prom no Krievijas teritorijas, mūs paņēma līdzī, pārveda pāri robežai uz Latviju un izvietoja dažādās latgaļu ģimenēs. Tā es nokļuvu Latvijā! Pirmos gadus strādāju par sanitāri vācu apmetnēs.

1945.gadā iestājos Daugavpils Pedagoģiskajā institūtā un sāku strādāt par sākumskolas skolotāju. Mana pirmā darba vieta bija Medupes sākumskola Višķu pagastā. Darbs man ļoti patika un, ja vēlreiz būtu jāizvēlas, es būtu skolotāja. Institūtu pabeidzu ar profesiju – krievu valodas un literatūras skolotāja vidusskolas klasēs.

Studiju gados iepazīnos ar savu mūža mīlestību Safoniju Ivanovu. Viņš arī mācījās un kļuva par vēstures un bioloģijas skolotāju. Daugavpilī pavadījām skaistu

iemīlēšanās laiku un 1948.gadā abi aprecējāmies.

Kopdzīves laikā bijām ļoti draudzīgi un saskanīgi. Mums piedzima 2 dēli – Jevgēnijs un Vladimirs. Daudzus gadus kopā ar bērniem un mani vecākiem nodzīvojām Preiļu rajona Pieniņu pamatskolā, strādājām par skolotājiem, vīrs par skolas direktoru. Tas bija ļoti skaists un mierīgs laiks - bērnu čalas, vecāku rūpes, draudzīgs kolektīvs, cieņa un stāvoklis sabiedrībā. Mēs daudz ceļojām, fotogrāfējām, muzicējām.

Skolēnu skaits saruka un skolu slēdza. Mēs pārcēlāmies dzīvot uz Aglonu. Dažus gadus strādājām Aglonas vidusskolā.

Mūsu bērni bija izauguši lieli un vēlējās turpināt studijas Rīgā, mēs pārcēlāmies dzīvot tuvāk galvaspilsētai - uz skaisto un gleznaino vietu Suntažiem. Strādāju par skolotāju sākumā Suntažu internātskolā, bet tad 21 gadu Suntažu vidusskolā. Ar ļoti lielu sirsnību atceros savu darba kolektīvu. Visi bijām draudzīgi, daudz braucām dažādās ekskursijās – uz Lietuvu, Igauniju, Moldāviju un tepat pa Latviju. Jautri svinējām dažādas jubilejas un svētkus. Darbs man sagādāja milzu gandarījumu. Joprojām, satiekot savus kolēģus un skolēnus, ar sirsnību atceramies tos laikus.

Aktīvi dziedāju Suntažu pagasta koī. Ar sajūsmu atceros daļību lielajos Dziesmu svētkos 1973.gadā, kad svinējām Dziesmu svētkiem 100 gadu jubileju.

Mēs bijām ļoti muzikāla ģimene, bērni bija beiguši mūzikas skolu un spēlēja dažādus instrumentus, iemācīja arī mani spēlēt akordeonu. Izveidojām savu ģimenes orķestri un rūpējāmies par muzikālo noformējumu dažādās Suntažu un apkārtnes ballēs un kāzās.

1982. gadā mūsu ģimeni piemeklēja liela nelaime. Ugunsgrēkā gāja bojā mūsu jaunākais dēls. Tas uz ilgiem gadiem sagrāva manu mieru. Pēc 7 gadiem aizgāja arī vīrs. Spēku un dzīvesprieku saglabāt palīdzēja darbs vidusskolā. Paldies bijušajam skolas direktoram Anatolijam Caunem, kas deva man iespēju strādāt vēl 10 gadus pēc pensijas vecuma sasniegšanas.

Visi mani radi ir latvieši, tāpēc 1997.gadā naturalizācijas procesa rezultātā es ļoti veiksmīgi nokārtoju eksāmenu un ieguvu Latvijas pilsonību.

Pēdējos 2 gados veselība krietni pasliktinājusies – sirds gurst, sāp rokas, kājas, ir grūti pārvietoties. Savas dienas vadu lasot grāmatas, avīzes, sekojot ziņām televizorā, rakstot dzīves hroniku, tērējot ar draudzenēm un ik dienas gaidot ciemos vedeklu Āriju. Dzīvi krāšņāku padara tikšanās ar mani mazmazbērniem – Arti un Pēteri, mazmeitām Viju un Jeļenu un vedeklām. Manu ikdienu atvieglo vedekla Ārija, manas uzticamās draudzenes un atsaucīgie kaimiņi. Esmu ļoti laimīga, ka pusi savas dzīves – 45 gadus esmu pavadījusi tik skaistā vietā kā Suntaži ar sirsnīgiem cilvēkiem. Paldies visiem!

Ģimenes kapella. 1978. gads.

SKOLAS ŽIŅAS

Vecāku diena

15.aprīlī Suntažu vidusskolā tika organizēta Vecāku diena. Bija iespēja apmeklēt mācību stundas, ko izmantoja daudzi vecāki, bet paši uzmanīgākie sekoja skolas piedāvātajai programmai. Šogad gribējām iepazīstināt ar mājturības darba specifiku gan zēniem, gan meitenēm, tāpēc veicām uzdevumus ar praktisku pielietojumu.

Čaklās mammas Gunita Brante un Maija Berga skolotāja Dzintara Andževa vadībā zāgēja, slīpēja, meistaroja un gleznoja, līdz leļļu gultiņa pirmsskolas grupiņai bija gatava. Par čaklo darbu iegūstot savā īpašumā putnu

būrtīšus.

Darbs turpinājās meiteņu mājturības kabinetā. Ināra Ozoliņa prasmiģi virzīja māmiņas un skolotājas uz to, lai jaunajām gultiņām tiktu sašūta krāšņa gultas veļa.

Sporta zālē visus sagaidīja skolas alpīnisma pulciņa skolēni, kas ne tikai nodemonstrēja savas prasmes interesentiem, bet arī iedrošināja dažus vecākus iesaistīties šajā specifiskajā nodarbē.

Paldies vecākiem, kuri atrada laiku pavadīt šo dienu skolā.

Ārpusstundu darba organizatore Gunta Būmeistare

Zēnu mājturības kabinetā.
No kreisās: Maija Berga, Dzintars Andževs, Gunita Brante

Veselības nedēļa

No 21. - 25. martam, Veselības nedēļas ietvaros, skolā notika ķīmijas, bioloģijas, fizikas dienas. Pasākumu ciklu iesākām ar ļoti aizraujošu lekciju 8. - 11.klasēm par mūsdienu medicīnas iespējām mikrobioloģijā – "Cilmes šūnas un to pielietojums medicīnā", kuru vadīja Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas - šūnu transplantācijas centra vadītājs Ēriks Jakobsons.

Tā kā šis bija laiks pirms Lieldienām, tad ceturtdiena tika veltīta visam zaļajam, veselīgajam, ekoloģiskajam, ar nosaukumu "Zaļā ceturtdiena", katrai klasei no 5. - 11. bija noteikta tēma, par ko jāizveido prezentācija ar uzskates materiāliem, ko prezentēja divi klases pārstāvji. Klases iepazīstināja klātesošos ar pārsteidzoši daudz "Zaļām" lietām - kosmētiku, saldumiem, ārstniecības līdzekļiem, apģērbu, ēdienu, smaržām, dzērieniem, „zaļu” medicīnisko palīdzību un citām aktivitātēm, kas darītu mūsu dzīvi veselīgāku. Skolēni bija ļoti pacentušies - Samantas un Evitas (9.b. klase) stendā varēja nogaršot dažādas sulas, kuras pirms pasākuma tika izspiestas, Katrīna un Kitija (9.a klase) demonstrēja dažādus smaržu maisījumus, 8. klases stendā Eduards un Artis piedāvāja degustācijai dažādus

No kreisās: Gunta Būmeistare, Maija Berga, Ināra Ozoliņa, Ināra Melne, Astrīda Ārmane, Skaidrīte Andževa

ēdienus – gan putru, gan salātus no gurķiem un avokado, 5.b. klases stendā Gustavs un Dāvis cienāja ar dažādiem saldumiem no dabīgām izejvielām. Ilze, Līna un Valters (11. klase) visiem lika zaļi izkustēties, 10. klases stendā Līga un Laura skaidroja skolēniem, ko darīt, ja dabā notikusi kāda nelaime - iekodusi čūska, piesūkusies ērce, vai nejauši esam pārkarsuši. Paula un Patrīcija (7.klase) iepazīstināja ar dažāda veida dabas materiāliem. Amanda un Diāna (6.klase) bija sagatavojušas dažādas ārstniecības tējas, 5.a. klases stendā dabīgās kosmētikas paraudzīņi. (žēl, ka beidzās tik ātri!)

Pēc prezentāciju noklausīšanās bija jāizpilda dažāda veida uzdevumi, par ko klases saņēma papildus punktus - jānosaka ēteriskās eļļas, pēc garšas jānosaka traukā esošais šķidrums, jāatpazīst indīgie augi, ogas, dārzeņi, jānosaka sēklas, kas atrodas maisīņos, jāizvērtē pirmās palīdzības situācijas, vai ar aizsietām acīm jāuzzīmē veselīga cilvēka seja.

Pasākums izvērtās interesants. Varbūt ne gluži pierastās Zaļās ceturtdienas garā, bet veselību veicinošā garā noteikt!

Bioloģijas un ķīmijas skolotāja Ilona Kārklīņa

Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas - šūnu transplantācijas centra vadītājs Ēriks Jakobsons

Zaļo smaržu noteikšana

PAVASARIS + MĀKSLA KULTŪRAS NAMĀ

LIELĀ PAVASARA IZSTĀDE kultūras namā ir gada krāsainākais notikums Suntažu mākslas studijai. Skolotājas Inese Birža, Laima Kļaviņa, Zane Raičenoka-Raišonoka un Māra Mārtiņjāne-Kaše jau krietnu laiku iepriekš pārskata visa gada laikā radītos darbiņus un atlasa izstādei košākos, interesantākos, radošākos. Nereti pamanām, ka ir kāda visiem īpaši mīļa tēma un šogad tie ir – putni.

Izstādi iekārtosim jau no 25.aprīļa, bet autorus un viņu atbalsītājus aicināsim uz atklāšanu piektdien, 29.aprīlī. Tā kā mūsu ir daudz (65 pulciņā un 15 mākslas skolā) piecgadnieki un sešgadnieki tiks gaidīti pl.13.00, bet 1.-3.klasi, arī lielākos bērnus aicināsim ierasties pl.14.30. Ja neizdosies izstādi apskatīt šajā dienā, to vēl varēs paspēt līdz pat 26.maijam.

Katru gadu pavasarī domājam arī par jauniem mākslas skolas audzēkņiem. Aicinām mums pievienoties tos, kas gribētu uz vietas Suntažos apgūt padziļinātu mākslas izglītību - 5 gadīgu profesionālās ievirzes izglītības programmu "Vizuāli plastiskā māksla", kas akreditēta Ogres Mākslas skolā. Gaidīsim tos, kas šopavasar beigs 3. klasi vai kam šogad aprit 10 gadi un arī lielākus. 1. - 3. jūnijā būs jādodas uz

iestājeksāmeniem Ogres Mākslas skolā. Turpmākās mācības pilnā apjomā notiks tepat Suntažos.

Mākslas skolā kā jau īstā skolā, ne vairs pulciņā, ir atsevišķi mācību priekšmeti ar savām programmām – zīmēšana, gleznošana u.c. Par darbiem liek atzīmes un ir arī liecības. Vismaz reizi gadā braucam iepazīt Rīgas mākslas muzejus un izstāžu zāles. Vasarā dodamies uz kādu gleznainu Latvijas vietu "zaļajā praksē" - zīmēt un gleznot brīvā dabā. Bet, protams, mākslas skola prasa arī ieguldīt daudz vairāk laika, jāērēķinās ar 1,5 - 3 stundu garām nodarbībām trīsreiz nedēļā („lielā skola") vai divreiz nedēļā („mazā skola").

Iesniegumus un sīkaku informāciju par uzņemšanu, mācību priekšmetiem, norisi, maksu labprāt sniegsim uz vietas Suntažu mākslas studijā pirmdienās, otrdienās, piektdienās pl.13 - 18 līdz 31. maijam. Var arī zvanīt sk.Mārai personīgi tālr. 29433711.

Pulciņu nodarbībām varēs pieteikties septembrī, bet tiem, kam vasaras brīvlaiks bez mākslas šķiet par garu, būs iespēja nedēļu pavadīt Vasaras radošajā darbnīcā jūlijā vai augustā. Bet par to sīkāk – maija beigās.

Māra Mārtiņjāne-Kaše, Suntažu mākslas studijas vadītāja

Mākslas skolas audzēkņu darbi no skolas arhīva

NE SILTS, NE AUKSTS

JDK "Spāre"

JDK "Skalbe"

JDK "Spiets"

JDK "Spāre"

JDK "Daina"

12. martā Suntažu kultūras namā uz ikgadējo jauniešu deju kolektīvu sadanci "Ne silts, ne auksts" sabrauca deju kolektīvi no dažādiem Latvijas novadiem. Mūsu, Ogres novadu, pārstāvēja Lauberes kultūras nama JDK "Spiets" /I. Eglīte/, Madlienas kultūras nama JDK "Daina" /A. un E. Kauženi/, 7.-9. kl. deju kolektīvs "Lienīte" /V. Tumane/. Pirmo reizi Suntažos ciemojās Pļaviņu novada kultūras nama JDK "Daugaviņa" /I. Reitere/, arī Krimuldas novada Lēdurgas kultūras nama JDK "Metieniņš" /R. Eglītis/. Limbažu novadu pārstāvēja Viļķenes kultūras nama JDK "Dīdeklis" /B. Adamoviča/. No studentu pilsētas Jelgavas bija ieradusies LLU deju kopa

"Skalbe" /L. Liniņa/, kuras sastāvā joprojām dejo suntažniece Salimona Grišāne. No Kokneses novada dejojprasmī mācēja rādīt Kokneses kultūras nama jauniešu deju kolektīvs /K. Reisnere/. Ar diviem sastāviem galvaspilsētu Rīgu godam pārstāvēja VEF Kultūras pils jauniešu deju kopa "Bramaņi" /T. Ludborža/, bet JDK "Dzīpara" /R. Linde/ "mājas" ir Rīgas A. Pumpura 1. pamatskola. 30 dejas tika izdejas divu stundu laikā, laiks pagāja nemanot!

Paldies visiem, kas strādāja, lai pasākums noritētu veiksmīgi un ciemiņi aizbrauktu mājās apmierināti un ar vēlmi dejoj arī nākamajā jauniešu deju kolektīvu sadancī Suntažos. Paldies

kultūras nama vadītājam Dzidrai Sproģei, māksliniekam Andrim Lindem, skaņu režisoram Armandam Andževam, gaismas pulsts pārvaldītājam Dinam Danielam Rudušam, kultūras nama darbiniekiem - Selgai Zariņai, Zigrīdai Grebežai, Jāzepam Grebežam, Modrītei Kondrātei. Paldies dejojotāju vecākiem par atbalstu un skatītājiem, kuri tāpat, kā pagājušā gadā, bija kuplā skaitā un ļoti dejojotājus atbalstoši!

Uz tikšanos nākamgad, bet nu jau vasarā, estrādē, jo jauniešu deju kolektīvs "Spāre" svinēs 20. dzimšanas dienu, uz kuru tiks aicināti jauniešu deju kolektīvi, ar kuriem "Spārei" ir visdraudzīgākās attiecības.

Aiga Jermaka,
jauniešu deju kolektīva "Spāre" vadītāja

LIELĀ TALKA

Lielās talkas ietvaros, kultūras nama darbinieki, "Cielavu" mājas iedzīvotāji, "Rosmes" darbinieki un brīvprātīgie, strādāja pie 1909. gadā celtās Pareizticīgo baznīcas. Tika izzāģēti sausie koki, krūmi un koki, kas bija ieauguši baznīcas iekšpusē, tika savākti un izvesti atkritumi, nolīdzināts gadu gaitā sakrājušais "kultūrslānis". Darba vēl daudz, bet visiem ir gandarījums par paveikto!!!

Talcinieki pie Pareizticīgo baznīcas drupām

Pēc darba

LĪNIS MURDĀ

16.aprīļa vakarā Suntažu kultūras namā pulcējās teātra mākslas cienītāji, lai noskaņotos teātra iestudējuma pirmizrādi. Suntažu amatiereteātris šajā pavasarī iestudējis Edvarta Vulfa lugu "Līnis murdā". Ar spilgtiem un krāšņi tērptiem tēliem, dzirkstošiem dialogiem un laikmetam atbilstošu mūziku tika atklāta epizode no jaunā mākslinieka Līņa

kunga dzīves. Izrādes saturs un tēma īsteni atbilstoša pavasarim – mīlestība un attiecības. Katra no Līņa kunga pielūdzējam iznāca prožektoru gaismā ar savu "odziņu" un rūpīgi pārdomātu sarunas gaitu, lai iegūtu sev vēlamu rezultātu. Teātra izrādes baudīšanai atvēlētais laiks sestdienas vakarā aizritēja pozitīvām emocijām un jokiem papildītā atmosfērā. Ikvienu

šāda darba radīšana prasa lielu atdevi no aktieriem un komandas. Arī šajā pirmizrādē bija jūtams, ka visi izrādes tapšanā iesaistītie režisora Didža Caukas vadībā ir paveikuši lielu komandas darbu, kā rezultātā ir tapusi brīnišķīga izrāde. Paldies režisoram, aktieriem un ikvienam, kas nebija redzams uz skatuves, bet ir palīdzējis iestudējuma tapšanā!

Agnese Brauna

Amatiereteātris "Sauja" starpnovadu skatē 24. aprīlī ar šo izrādi ieguva 1. pakāpi un tika izvirzīts uz Republikas reģionālo teātru skati "Gada izrāde 2016".

No kreisās: Didzis Cauka, Monika Ziemele, Zanda Puķāne, Judīte Zīle, Andris Puķāns, Guna Ventere, Dzidra Sprōģe, Ilona Bākule, Aiga Jermaka, Ilze Knutova, Ārija Bogdanova, Una Juškāne, Aina Zalkovska, Valentīns Zalkovskis

Režisors Didzis Cauka

Andris Puķāns /Augusts Līnis/

Valentīns Zalkovskis /Kārlis Dīka/

Guna Ventere /Emīlija Dundur/

Judīte Zīle /Holla Laukulēpa/

Ilze Knutova /Mājkalpotāja/

Ārija Bogdanova /Laukulēpas kundze/

Una Juškāne /Amoriņš/

Zanda Puķāne /Mīce Lapa/

Monika Ziemele /Amoriņš/

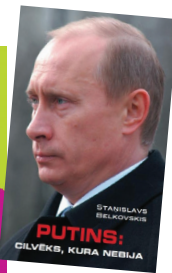
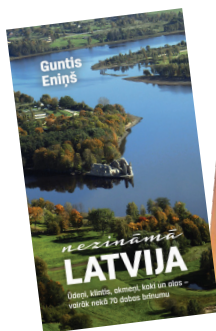
Ilona Bākule /Otilija Pliķsen/

JAUNĀKĀS GRĀMATAS SUNTAŽU PAGASTA BIBLIOTĒKĀ

A. Rušmane. Aleksandrs. Dzīves grāmatzīme.
 Dz. Žuravska. Balto spārnu ēnā.
 A. Auziņš. Bez sievietēm grūti.
 M. Zīle. Dullā dzeguze.
 I. Bauvere. Hernhūtiešu meitas.
 A. Zīle. Ieva dārza dzijumā.
 A. Danilāns. Jaunas un vecas ziņas par ilgu un laimīgu dzīvošanu.
 Mūsu karoga stāsti, 1940 – 1991.
 G. Račs. Laikam laika nav.
 I. Piebalgs. Melu sindikāts.
 M. Norbekovs. Muļķa pieredze, jeb, Kā atgūt redzi un tikt vaļā no acenēm.
 K. Lekberga. Nāras sauciens.
 O. Ozols. Neērtās patiesības.
 K. Germers. Nepārmet sev!
 G. Eniņš. Nezināmā Latvija.
 V. Volkēviča. Pļauka (4 grāmatas)
 L. Railija. Pusnakts roze.
 Dz. Žuravska. Rampas viņā pusē.
 Rokasgrāmata piedzīvojumiem dabā.
 M. Vailda. Vēlme.
 R. Urtāne. Taurupes skolas valsis.
 I. Butulis. Lielā Latvijas vēstures grāmata.
 Dabas medicīna.
 N. Priedītis. Latvijas augi.
 V. Hermanis. Zem LKP kupola.
 G. Repše. Bogene.
 I. Kleins. Iemiesošanās.
 G. Rūbina. Laimes projekts.
 N. Roberta. No manu māsu lūpām.
 R. Buti. Apvāršņa vidū.

D. Lāgerkrancs. Meitene zirnekļa tīklā.
 Dž. Patersons. Otrā iespēja.
 Dž. Viljamss. Stouners.
 T. Margēvičs. Šķērsiela 13. Latvieša dibināts gulags.
 P. Hokinsa. Meitene vilciēnā.
 L. Railija. Septiņas māsas.
 Dž. Heiere. Frederika.
 K. Eljota. Vēlos būt tev līdzās.
 N. Roberts. Montgomeriju ģimene.
 R. Rouela. Fanīte.
 K. Doda. Kārdinājums.
 Dž. Fainders. Bezdibeņa malā.
 M. Laukmane. Strauji saplaisā mirklī.
 M. Svīre. Ar vakardienu kabatā (lieldrukas formāts).
 A. Sokolovs. Sokolovs par ...
 R. Kaugvers. Četrdesmit sveces.
 S. Belkovskis. Putins : cilvēks, kura nebija.
 T. Delvers. Sunītis.
 B. Goldeikrs. Sliktā zinātne.
 S. Kaspari. Korāļkoka zemē.
 A. Jundze. Bergs & relikviju mednieki.
 L. Gunels. Dievs vienmēr ceļo anonīmi.
 M. Bisī. Meklējot spāri.
 M. Krekle. Ilgu putni ar sasietiem spāriem.
 V. Rūmnieks. Debess aiztur elpu.
 I. Liepiņš. Nāvējošie gaisa dārzī.

SUNTAŽU MĀCĪTĀJS JOHANS JAKOBS HARDERS

Suntaži Latvijas kultūrvēsturē bieži pieminēti Suntažu mācītāja Johana Jakoba Hardera dēļ, kurš Suntažu draudzē kalpojis no 1759. līdz 1771. gadam.

Johans Jakobs Harders dzimis 1734. 30. VII – Kēnigsbergā, Prūsijā. Kēnigsbergu lietuvieši ir saukuši par Karalaučiem, bet pēc Otrā pasaules kara tā pārdēvēta par Kaļiņingradu. J. J. Hardera tēvs ir bijis aldaris, kas dēlus sūtījis studēt Kēnigsbergas mācību iestādēs, jo tur, kā rakstījis. A. Johansons, „18. gadsimtā studēja daudzi ievērojami baltieši”, un bija ievērojams vācu izglītības centrs (Johansons 1975, 163, 164). Parasti absolventi strādājuši par mājskolotājiem kādā Baltijas muižnieka namā, tā arī J. J. Harders vispirms bijis mājskolotājs Kurzemē (1752 – 1755), pēc tam – Vidzemē (1755–1759), un

vēlāk kļuvis par mācītāju Suntažu draudzē (1759–1771). [Citos avotos, piemēram, A. Johansons rakstījis, ka H. Suntažos darbu sācis gadu agrāk – 1758. gadā.]. Pēc Suntažiem viņš pārcēlies uz Rīgu, bijis Rīgas Sv. Jēkaba baznīcas diakons, ķeizariskā liceja rektors (1771–73), „arī tiešais Broces priekšnieks” (Johansons 1975, 218), pēc tam mācītājs Sv. Jēkaba baznīcā, un mūža pēdējā gadā strādāja par Vidzemes virskonsistorijas asesoru (1775). Miris 41 gada vecumā – 1775.4. XII Rīgā. (Par to Johansons 1975, 218; LRB 235, 236; Ceske 2014, 38 u.c.).

J. J. Harderam ir bijis gandrīz 13 gadu jaunāks brālis – Kristofs Harders (1747.6. XII – 1818. 28.VII). Viņš darbojies Valmieras apriņķa Rubenes luterāņu draudzē par mācītāju un savas mājas spiestuvē Ķieģeļos izdevis Vid-

zemes kalendārus (1781–90), paša sacerētu dziesmu krājumus „Kādas jaunas svētas dziesmas” (1782), latviešu ābece ar reizināšanas tabulu (1784, 1796) un pirmo „Rēķināšanas grāmatiņu” (1806), (LRB 2003, 236).

Suntažu mācītājs J. J. Harders uzturējis sakarus ar citiem mācītājiem, laikabiedriem. Sevišķi literatūrā tiek pieminēta vēstule, ko rakstījis J. J. Harderam Sēpils un Sunākstes apvienotās draudzes mācītājs, rakstnieks un valodnieks Gothards Frīdrihs Stenders (Vecais Stenders, 1714–1796). Vēstuli ir komentējis un publicējis Jānis Misiņš (1862–1945), bibliotekārs, latviešu zinātniskās bibliogrāfijas pamatlicējs, viņa vārdā nosaukta vecākā un pilnīgākā latviešu literatūras krātuve – Latvijas Universitātes Akadēmiskās bibliotēkas Misiņa

SUNTAŽU MĀCĪTĀJS JOHANS JAKOBS HARDERS

bibliotēka. Vecā Stendera vēstule rakstīta 1766. gada pēdējā ziedu mēneša (jūnija) dienā, pēc J. Mišņa domām, tā, iespējams, ir bijusi atbilde uz Hardera līdzjūtības vēstuli G. F. Stenderam par 1752. gadā Lindē notikušo ugunsgrēku un paša Stendera slimību. Vecais Stenders uzrunā Harderu par „Cienīgu Mācītāju, Izredzētu, mīļojamu Draugu” (Vēstule 713). Stenders ir solījis sūfīt Harderam savas grāmatas caur Beiera kungu Stukmaņa muižā (Pļaviņās), kas atrodas no Sēlpils Daugavas otrā pusē, kuras tālāk var nogādāt caur Koknesi uz Suntažiem. Arī savus sūfījumus Harders varētu sūfīt Stenderam tādā pašā veidā (Vēstule 714). Vēstules beigās Stenders secina, ka „Dažs gudrinieks tikka ar skauģa prātu prot darbus ķēzīt, un tomēr rokas nepieliek,” bet Harders „ar man grib kopā jūgties us latviešu mācīšanas. Tāpēc man īsti sirds dedzin deg Jūs no vaiga pazīt, ar Jums plašāki izrunāties.” Un viņš uzicina Harderu ciemos: „Kad nu Jums patīk un Jūs man īsti mīlojiet, tad variet Jūs vienā svētdienā pēc baznīcas us Stokmana muižas nākt, kur es jūs varu sagaidīt. Bet Jums vaijag man papriekš caur rakstu ziņu dot. Dzīvojiet pa tam veseli” (Vēstule, 716).

J. J. Harders ir bijis liels Gotfrīda Frīdriha Stendera talanta cienītājs un sūfījis viņam savus manuskriptus. Un Stenders atzinīgi vērtējis piesūfīto veikumu: „Tiešām Dievs labbas garrīgas dāvanas iekš Jums radinājis. Jūs iedēsti gan jauki zeļ un zied, bet Jums vaijag tos vēl vairāk puccēt, tad Jums pilnīgi un saldi augļi būs” (Vēstule, 714). Vēstulē ir arī kritiskas piezīmes. Jāpiebilst, ka tautasdziesmu krājējs Gustavs Bergmanis ir cildinājis J. J. Hardera plašās zināšanas un runas dāvanas.

Tika uzskatīts, ka Stendera vēstulē minētie Hardera dzejas darbi ir pazuduši. Tomēr tos ir izdevies atrast, un „Peršņas” ir publicējis Turaidas muzejrezervāta galvenais speciālists, vēstures zinātņu doktors Edgars Ceske, godinot Suntažu mācītāju Johanu Jakobu Harderu, kuram 2014. gadā apritēja 280 gadu (Ceske 2014). No E. Ceskes

publicētajiem 117 dzejlīšiem šeit minēsim tikai dažus:

*Ko maksā Greznums salkušam,
dod maizes baddu ciezdnamam.*

Viņš smādēs Zeltu, Sudrabu

Par vienu maizes Kummosu [1.].

Kad tu ar Draugiem sapinies,

tad taisns palieci un paties.

Jo, ja tu Draugu pievīlsi,

viņš tev vīls jo nežēlīgi [12.].

Tu vēlies bērnu tikušu,

Tēvs! Pats dari tikkumu,

jo velti būs tā Mācība,

ja tēvs ne darr', kā pamāca [86.].

(Ceske 2014, 41, 42, 46).

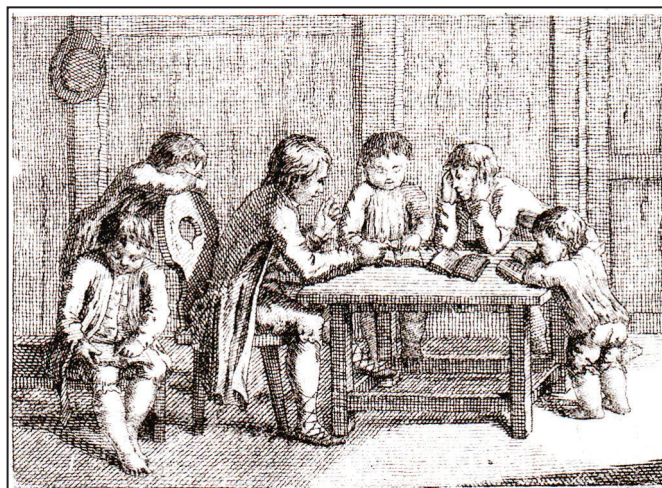
J. Mišņš ir konstatējis, ka „līdz šim plašāki pazīstama tikai viņa [Hardera] tulkotā baznīcas dziesma „Jau sen papriekš tie pravieši”, kas iespiesta 1769. g. [..] Vidzemes dziesmu grāmatā (pie Gottloba Chr. Frölicha, Rīgā) 121. lapā un piepaturēta līdz šim visos jaunākajos Vidzemes Dziesmu grāmatu izdevumos” (Vēstule 713).

Harders ir interesējis par latviešu zemnieku vēsturi, mitoloģiju un folkloru. Viņš savus uzskatus ir publicējis dažādos rakstos, tie savulaik ietekmējuši laikabiedrus latviešu tautasdziesmu un tradīciju izpratnē. Harders uzskatījis, ka senā pagātnē latvieši savu karavadoni saukuši par „lielu vīru”. „Liels vīrs” pēc nāves paglabāts milzu kapā, kam apkārt apstādīti koki, lielā vīra kaps atrodoties aiz Ķoderkroga Suntažos (Par to Johansons 1975, 199, 220). Viņa uzskati ir vēlāk kritiski pārskatīti.

Harders ir skaidrojais, kā viņa skolabērni izprot Dieva vārdus. Piemēram, frāzē „Dievs, Tēvs, Svētais Gars” – ko nozīmē vārds „gars”. Vienpadsmitgadīga meitene esot atbildējusi, ka pīrtī uzmetot garu, tātad tie ir ūdens tvaiki. Ak, kā gan latviešu zemnieks sa-

prot dievārdus! Tajā pašā laikā Harders cildina latviešu atjautību mīklu sadomāšanā un minēšanā: „Patīkama nodarbe, kas vingrina prātu ar šiem īstas atjautības pierādījumiem, latviešu vidū ļoti pazīstama un ierasta” (Par to Johansons 1975, 434, 435).

Šā raksta autorei ir izdevies atrast mācītāja Johana Jākoba Hardera rokrakstu ar parakstu – Suntažu draudzes skolabērnu sarakstu (LVVA). Par tajā minētajiem kristībvārdiem jau tika rakstīts „Suntažnieka” 2016. gada marta numurā. Tagad no šā saraksta pilnīgāk nosauksim – Suntažu pilsmuižas un mācītājmuižas mājas ar bērnu vārdiem, tikai daļu no visa dokumenta, neaprašot datus par Suntažu draudzes Ozolmuižu, Vatrāni, Kastrāni un Sidgundu.. 18. gs. otrajā pusē zemniekiem parasti nav uzvārdu, cilvēkus atšķir pēc mājvārdiem. Bērni no 1765.–1769. gadam ir iemācījušies lasīt vai nu skolās, vai mājās. Pēc A. Viča pēfījumiem ir zināms, ka Suntažos ap 1756. gadu ir uzcelta skolas māja, ka arī muižā ir bijusi skola, un skola ir bijusi ierīkota dažās zemnieku mājās (Pēc Viča 1923, 114).

Skolotājs un latviešu skolabērni. Titullapa pēc Stendera zīmējuma grāmatā „Tās kristīgās mācības grāmata” (1776)

Saraksts šeit atveidots ar latīņu burtiem, saglabājot citas valodas īpatnības, arī saraksta vārdu rindas atstātas tāpat kā oriģinālā, divskanis /o/ rakstīts ar grafēmu /uo/, atstāti mācītāja raksta dubultoti līdzskaņi aiz īsa patskaņa, piemēram, Jurris.

SUNTAŽU MĀCĪTĀJS JOHANS JAKOBS HARDERS

Skolasbērnu saraksts Suntažu draudzē

Suntažu muiža

1. Elme Kače	21. Sillgalla Indriķis	41. Liepes Kače	61. V. Zilnieka Anne
2. Meldera Trīne	22. Elme Pēteris	42. Aņņennes Eeriks	62. Zvērpe Krispurs
3. Miemenieša Jurris	23. Antenne Indriķis	43. Elbrekte Anne	63. Riemeņa Pēteris
4. K. Brieža Eeriks	24. Antenne Ģērde	44. Baldiņa Kače	64. Avena Indriķis
5. Ķīše Edde	25. Skuķe Marie	45. K. Rāpše Ādams	65. Ķīše Marie
6. Jučes Gusts	26. Galladzena Anne	46. Elme Edde	66. Struņķe Jurris
7. Rempes Māre	27. Vidzena Jānis	47. Ūlanne Anne	67. Antenna Andries
8. V. Sniedzes Andries	28. Sillbalša Miķķels	48. Pānieša Ancis	68. V. Zilnieka Edde
9. J. Sniedzes Mārtiņš	29. Spainieša Trīne	49. Dreķķe Ieve	69. L. Rāpše Andries
10. Svērpes Edde	30. Pānieša Ilze	50. J. Gruotes Bērtuls	70. Uccena Indriķis
11. Kaltiņa Jānis	31. Dreķķe Ādams	51. Elme Tuoms	71. V. Gruotes Edde
12. V. Kevela Ilze	32. Meldera Anne	52. K. Rāpše Jēkabs	72. K. Brieža Marie
13. Macīša Andries	33. L. Rāpše Kače	53. Kampaņa Anne	73. L. Brieža Jānis
14. Ģērđiņa Edde	34. Uccena Ilze	54. Dreimaņa Edde	74. Aņņennes Jānis
15. Šūšana Edde	35. Jučes Kače	55. Ķirrekše Ģērde	75. Baldiņa Pēteris
16. Kirrekše Jānis	36. J. Gruotes Mārtiņš	56. Ezerana Edde	76. Keveļamuižas Ilze
17. Pidrana Maija	37. Kuornieša Jurris	57. Zlaugava Indriķis	77. Sillgalla Andries
18. Pidrana Anna	38. Pukstiņa Ādams	58. Jaunzema Indriķis	78. Liepes Ancis
19. Ezerana Babbe	39. K. Brieža Ādams	59. Vepres Indriķis	79. K. Rāpše Marie
20. Pellēda Kače	40. Tīles Maija	60. V. Zilnieka Indriķis	

Mācītājmuiža

303. 1. Hofs (Mācītājmājas) Edde
304. 2. Hofs (Mācītājmājas) Ilze

305. 3. L. Lāsas Miķķels
306. 4. Bluome Bērtuls

307. 5. Mašana Anne
308. 6. K. Lāsas Trīne

Kā redzams, mājvārdi pierakstīti vienskaitlī, nevis daudzskaitlī, kā tagad parasts. Tie sarakstā atkārtojas, iespējams, ka no iepriekšminētām mājām vēlāk nākuši klāt jaunāki bērni. Skaidrības labad nosauksim šeit minētos mājvārdus alfabēta secībā, kā tos varētu saukt mūsdienās, iekavās norādot saraksta numuru. Suntažu muiža: Aņeni (42., 74), Anteni (23., 24., 67), Aveni, vēlāk Aveniņi (64.), Baldiņi (44., 75), Dreimaņi (54.), Dreķi (31, 49.), Eļmi (1., 22., 46., 51), Elbrati (43.), Ezerēni (19., 56.), Galdziņi jeb Galodziņi (26.), Ģērđiņi (14), Jaun Gruotes (36., 50.), Jaun Sniedzes (9.), Juči (6., 35.), Jaunzemi (58), Kalna Brieži (4., 39. 72), Kalna Rāpšas (45., 52., 79.), Kaltiņi (11.), Kampeni (53.), Kuornieši (37.), Ķīši (5., 65), Ķerekši (16., 55), Ķeveļamuiža (76), Ķulleni (47.), Lejas Brieži (73.), Lejas Rāpšas (33., 69.), Liepas (41., 78.), Macīši (13.), Melderi, vēlāk Melderīši (2., 32.), Miemenieši (3.), Pānieši (30., 48.), Pelēdas (20.), Pidreni (17., 18.), Pukstiņi (38.), Rempes (7.), Riemeņi

(63.), Silbalši (28.), Silgaļi (21., 77.), Skuķi (25.), Spainīši (29.), Struņķi (66.), Svērpes, (62.), Šūšani jeb Šūšeni (15), Tīles (40.), vēlāk pieder Rikteres muižai, Ucenī (34. 70.), Vec Gruotes (71.), Vec Ķeveļi (12.), Vec Sniedzes (8.), Vec Zilnieki (60., 61., 68.), Vepres (59.) [citā pierakstā Veperi], Vidziņi (27.), Zlaugavas (57.). Saprotams, ka sarakstā nav visu Suntažu muižas māju, jo ne visās ir bijuši skolas vecuma bērni. Daļa māju nav saglabājušas līdz mūsdienām, ir zudušas.

Mācītājmuiža: Bluomi, arī Blūmi (307. 4), Kalna Lāsas (308. 6), Lejas Lāsas (305. 3), Mācītājmāja (303. 1.; 304. 2.), Mašeni (307. 5). Mācītājmuižai vēl piederēja Gabaliņu mājas, bet no tām neviena skolas vecuma bērna nav bijis.

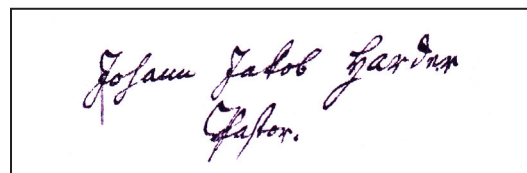
Mācītājs Johans Ja-

kobs Harders ir bijis garīgi aktīvs un atstājis dziļas pēdas Suntažu kultūrvēsturē.

Izmantotā literatūra: LVVA

– Latvijas Valsts vēstures arhīvs 233. fonds, 1. apraksts 476. lieta Acta des Conistorie Sunzel, 53.–54. l. op.; Ceske 2014 – Ceske, Edgars. Johans Jakobs Harders „Peršiņi par tām Ezopa pasakām”. Latvijas Arhīvi, 2014, Nr. ¾, 36–50; Johansons 1975 – Johansons, Andrejs. Latvijas kultūras vēsture 1710–1800; LRB – Latviešu rakstniecība biogrāfijās, 2003; Vēstule – Vecā Stendera vēstule, rakstīta 1766. g. Suntažu mācītājam Johanam Jakobam Harderam. Pasniedzis J. Misiņš. Izglītības Ministrijas Mēnešraksts. 1921, nr. 7. 712–716; Vičs 1923 – Vičs, Andrejs. Iz latviešu skolu vēstures. (Vidzeme no 1700–1800. gadam).

Dzintra Paegle

Johana Jakoba Hardera paraksts 9LVVA)

KULTŪRAS NAMĀ MAIJĀ

• **1. maijā** no plkst. 9.00 pie kultūras nama Pavasara stādu, amatnieku darinājumu un lauku labumu **tirgus**.

• **1. maijā** plkst. 11.30 režisora Renāra Vimbas **mākslas filma** "Es esmu te". Filmai prestižajā Berlīnes kinofestivālā piešķirta galvenā balva jauniešu filmu konkursā. Ieejas maksa - 2.- Eiro.

• **4. maijā** plkst. 11.00 pasākuma cikla "Ceļā uz Latvijas simtgadi" - **Baltā galdauta svētki**. Laipni aicinām un gaidām uz tikšanos visus Goda nosaukuma "Suntažu lepnuma" ieguvējus.

• **13. maijā** plkst. 14.00 **Ģimenes dienas koncerts** "Raibā pasaule". Piedalās Suntažu vidusskolas interešu izglītības pulciņi.

• **20. maijā** plkst. 14.00 kultūras namā Starpnovadu **2.-4. klašu koru festivāls** "Taureņu balsis".

• **30. maijā** plkst. 12.00 **diskotēka bērniem**. Ieejas maksa - 1.- Eiro.

• **No 25. aprīļa** - 27. maijam kultūras nama foajē Suntažu Mākslas skolas **Pavasara lielā izstāde**.

Plānotie kolektīvu izbraukumi.

• 4. maijā folkloras kopa "Saule" piedalīsies "Baltā galdauta svētkos" Lauberes kultūras namā.

• 7. maijā vokālais ansamblis "Svīre" dziedās Skultē.

• 7. maijā SDK "Suncele" sadancos Lēdmanē.

• 21. maijā "Muzeju nakts" ietvaros SDK "Suncele" un JDK "Spāre" piedalīsies koncertā LLU aulā.

• 27. maijā VPKD "Sunta" dejos Matīšos.

• 28. maijā koris "Suntaži" piedalīsies Vidzemes un Latgales Dziesmu dienā Alūksnē.

7. maijā Ogres kultūras centrā repertuāra pārbaudes skate kultūras nama jautajam korim "Suntaži". *Lai veicas!*

Auto remonts

Veicu sekojošus darbus: bremžu sistēmas remonts; gultņu maiņa; bukšu, pirkstu šarnīru maiņa; eļļas, gaisa, salona filtru maiņa; starteru, ģeneratoru maiņa; dzinēja remonts (bez elektronikas); sajūga remonts; metināšanas darbi (ar konvektoru).

Ja nepieciešams, aizbraucu pēc klienta auto!

Par iespējām remontēt auto, zvanīt: **29425307** (Jānis). Auto serviss atrodas 2,5 km no Suntažu centra, Sīguldas virzienā, aptuveni 400 m pirms DINAZ degvielas uzpildes stacijas, autoceļa P8 malā, labajā pusē (balta māja, "Mežvidi").

•••••
• **Aicinām darbā** godīgu, komunikablu **pārdevēju** ar vēlmi strādāt apavu / apģērbu veikalā Suntažos "**Velēnās**".
• Lūdzu sūtīt CV uz adresi medneilze@inbox.lv vai zvanīt: **26374570**.
•••••

Kafejnīca "Akmeņkrogs"

aicina darbā pavāru.

Interesentus lūdz zvanīt:
29573120 /Baiba/.

Ogres Katoļu baznīcā, š.g. 1.maijā pl. 10.⁰⁰ savu pirmo svinīgo Sv. Mīsi svinēs jauniesvētītais mūsu draudzes priesteris Filips Davidovičs un no viņa rokām būs iespēja saņemt priesteru svētību.
Laipni lūdzam! Prāvests K.Bojārs

*Un kas par to, ka gadu vesels klēpis,
Kā pļavu ziedi laika vāzēs mirdz,
Gan sūrūmu, gan prieku katrs slēpis,
Bet viss ir bijis vajadzīgs priekš sirds.
Lai sajustu - cik dzīve tomēr skaista,
Kur tā kā darba bite vari būt,
To sudrabu no mirkļa kārēm vācot,
Kas neapsūb un vējos nepazūd!*

/ K.Apšukrūma /

SVEICAM
VISUS APRĪĻA JUBILĀRUS!
ĪPAŠI

75 gados

Loniju Kaskeviču
Georgiju Nikitovu

81 gadā

Kārli Lēnertu

83 gados

Viktoru Nikolajevu

85 gados

Irēnu Krēsliņu

87 gados

Liliju Zundi

90 gados

Mariju Ivanovu

93 gados

Annu Krūmiņu

Kad vakaram tavam neaust vairs rīts,
Kad mūžības gājieni tev iezvanīts,
Tad dvēsele brīva mūžībā iet,
Kur saule nekad vairs nenoriet.

(F.Bārda)

Izsaku dziļu līdzjūtību
Jānim Flaksim,
pavadojot vecotēvu pēdējā
gaitā.

Juris

*Tēva padoms, tēva mīla
Mūžam sirdī nezudīs.
(Z.Purvs)*

Izsaku līdzjūtību
Ainim Sileniekam ar ģimeni,
tēvu mūžībā pavadojot.

Juris

Koks nezina, kad vētrā tas lūzīs,
Ne cilvēka sirds, kad pukstēt tā stās.
(O. Rikmanis)

Izsakām līdzjūtību
Inetai Donskai ar ģimeni,
pavadojot tēti mūžības ceļā.

"Spangas" kolektīva dalībnieces